

Et samlet folk

Taler

O. K. Skuggevik

Sted

Tid og sted er usikker, men talen
er antakelig holdt omkring

- 1 Vi eier alt! Vi eier mot og menn, men noen samlingsvilje får vi aldri se, heter det i Norges frihetssaga. Og en ansett forfatter sier, at mangelen på enhetsfølelse, samfølelse, statsfølelse er vår histories tragedie.
- 5 Vi er samlet her idag og vi føler at denne skjebnesvangre mangel i vår folkekarakter er kanskje i disse dager, i disse tider, føleligere og farligere enn noen gang tidligere i vårt folks liv. Vi står overfor muligheten av en gjenreisning hvis vi kan overvinne denne forferdelige nasjonalsynd: aldri å kunne stå sammen. Men vi står overfor det som dessverre tør være mer
- 10 sannsynlig: et sammenbrudd.

- En from radikaler, Massini, sa i organisasjonens barndom, at organisasjon har det til felles med visse planter at den kan gi medisin eller gift eftersom den blir behandlet. Vi er kommet derhen at organisasjonene, fordi samfølelsen og
- 15 statsfølelsen mangler, virker som gift også i vårt politiske liv. La oss ta et litet eksempel. Vi ser at der i dette folk finnes ikke så få som er i den grad nasjonale at de ikke kan synge vår fedrelandssang «Ja vi elsker», og der er en annen fraksjon som er så litet nasjonale at de ikke tåler å høre vår fedrelandssang. Begge har den felles mangel på nasjonalt instinkt, men de kan gruppere sig og lage
- 20 programposter!

- Vi har ikke bare mangel på samfølelse, statsfølelse, men vi har mangel på forståelse av dimensjoner. Vi optas av det som er smått og ser ikke det som er stort, og det er farlig. Engelskmannen Wells sier, at politikken er
- 25 utstillingsvinduet til gaten, men nu spørres der efter lageret innenfor. Vi har mange utstillingsvinduer i politikken, men lagrene innenfor finnes ikke. Det som finnes er partiutstilling, partiforkjetrelse, partikamp, og det forekommer mig at her ligger den veldige, den nødvendige og den første opgave for oss i

30 Fedrelandslaget: å gi vårt folk den opplysning, den kunnskap som partipressen
sørger for å forholde dem. Vi trenger å vise at det er avguder i partipolitikken
vår.

Vi fylker og vil fylke det norske folk samlet til et helt og fullt nasjonalt liv med
35 full likeverdighet til alle sider, alle bedrifter, alle klasser. Man sier at vi vil fylke
borgerstanden mot arbeiderne. Nei, det vi vil det er å fylke det norske folk, de
som er norske mot de som er internasjonalt unasjonale. Det er det vi vil.

Det har vært nevnt den internasjonale fare. Jeg skal ikke komme inn på det. Den
40 røde internasjonale, den skal vi greie. Men der er en som er farligere, det er den
gule internasjonale, gullets internasjonale. Det har hendt oss før, at der kom en
konge med en pengesekk, og det heter om den tid at praktisk talt hele vårt folk
var bestukket. Vi er ikke kapitalfiendtlige, tvertimot. Jeg håper vi skal igjen
kunne reise oss av elendigheten og samle norsk kapital ved norsk ærlig arbeide.
45 Men den gule internasjonale har interesser i å gjøre oss avhengige og levere oss
våre fornødenhetsartikler og samtidig låne oss penger til å betale dem med,
inntil vi ikke er verd mere og så ta ledelsen. La oss huske på at vi kan ikke lenger
være blind for at denne dobbelte internasjonale har noget felles i baklommen.

Jeg skal få lov å citere hvad Kristian Elster sier i «Skibe i drift» om denne
internasjonale fare: «Vi er landets første, havnenes beherskere. Vi er de egentlige
internasjonale, det store foregangsspill, vi bestemmer krig og fred. Kirken og
staten er våre tjenere. Vår makt er ikke basert på imaginære verdier, men på
visshet om at den tro og den overbevisning som knytter sig til gullet er sterkere,
55 varigere, uforanderligere enn den som knytter sig til Gud og fedreland.» Det er
internasjonalismen og gullet tatt på kornet. - Hvad har vi å stille op? Jo vi har
først vårt nasjonale instinkt. Det sover, det sover tungt, men Gud skje lov det
nasjonale instinkt kan aldri dø. Det kan ikke utryddes. Det kan vekkes igjen. Og
det er det vårt store arbeide i Fedrelandslaget å gjøre. Vi har dette nasjonale
60 instinkt, det skal vekkes.

Vi har i det nasjonale instinkt nettop til vårt land, til vår jord, til vårt hav en evig
fornødenhets kilde for hele vårt folk, for alle klasser - for både norsk jord og norsk
hav har det felles at de rister de undermåls av sig, de kan ikke klare sig der.

65

En rumensk professor uttalte nylig under Historikerkongressen i Oslo, at
bonden representerer folkets sjel. Det er en stor sannhet uten undtagelse.

70 Bonden og fiskeren, de representerer kanskje sterkere enn noen annen det nasjonale instinkt. Vi har det å sette op. Den jord som er mett med fedrenes svette, som er gjødslet med mødrenes bønner, den gir den tilknytning til Gud og fedreland som den gule internasjonale håner. Der har vi vår styrke.

75 Det er da ganske naturlig at vi, som har den store forrett og det store ansvar å være eier av norsk jord, at vi ser med glede den reisning som Fedrelandslaget har optatt og som det alene har kunnet opta fordi det ikke er partipolitisk. Hadde det det vært, så vilde Fedrelandslaget vært spredt for alle vinde. Vi fra bondeheimene, fra bondegårdene, vi gleder oss over den innsats som er gjort, og vi vil gjerne være med og gjøre arbeidet. Derfor har vi også som organisasjon
80 stillet alle våre fritt, og derfor er så mange av oss med i Fedrelandslaget.

Vi som hører til den gamle årgang, vi som fikk være med i 80-årenes kamper, vi som fulgte spennt og interessert med inntil vi oplevet vår 7. juni, vi liker oss ikke godt nu. Vi har fått en nedverdigselsesperiode for vårt folk efter dette 1905. En
85 følelse av harme går gjennom oss når vi tenker på hele vårt livs arbeide og vår tro og vår tillit og den store skuffelse nu. Jeg har ikke tid til å peke på de karakteristiske eksempler, men den er der, vi føler den. Og jeg vil håpe det går som den svenske forfatter Karl Laurin sa, at når fedrelandets heder krenkes, da pleier der opstå gjennom folkets sjeleliv en spontan kraft som samler sig. Jeg vil
90 håpe at de krenkelser, den nedverdigselse som vårt folk gjennom de siste tyve år har gjennomgått, må vekke folkeharmen, at den må samle oss slik at de står fra landsende til den annen, alle samfundslag, og krever en sterkere statsledelse, som det er vårt program i Fedrelandslaget å skape. Og hvis vi gjør det, så får vi en regjering som ikke består av partipolitikere, men av nordmenn. Det vil vi gjerne
95 se, vi som hører til den gamle årgang, før vi legger oss til hvile. Men kan vi oppleve den dag, og vi håper det, at vi får se dette folk med gjenreisnings vilje, ja da sier vi med vår dikter Bull:

«Glade inn i glemsels rige

100

går vi mann for mann,

når blott du mot lyset stige

105

du vårt elskte land.»

Kilde

O. K. Skuggevik: Et samlet folk. Oslo 193?, s. 3-7

110

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-samlet-folk>

115

120

125

130

135

140

145